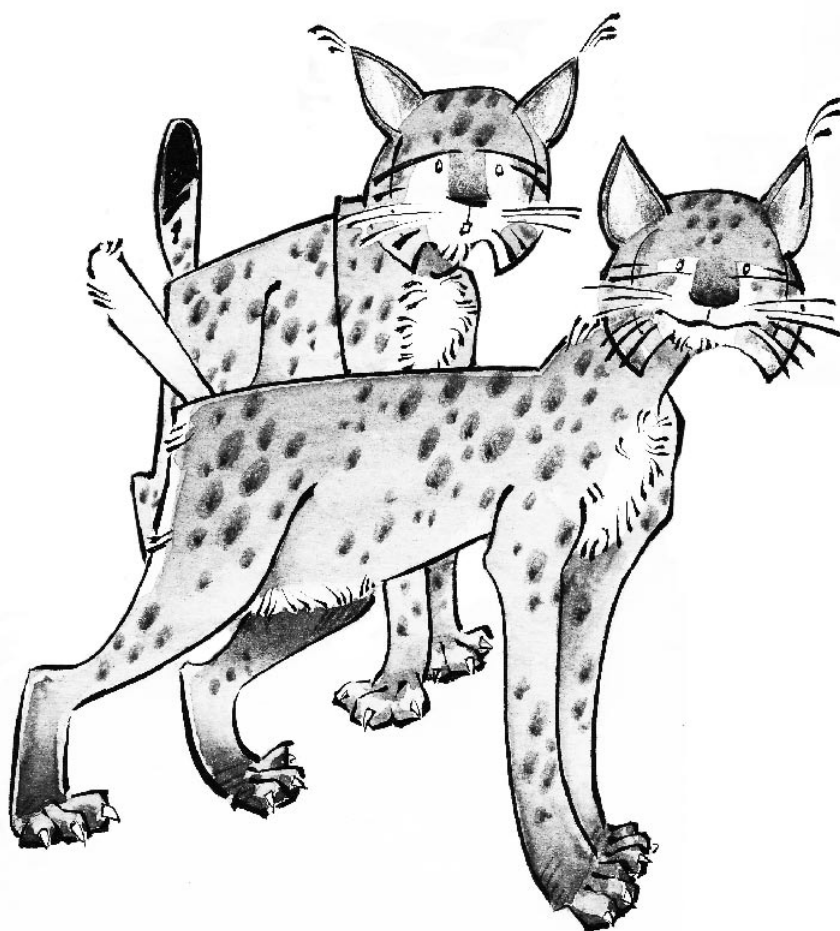


L'ÚLTIM LINX

PROPOSTES DIDÀCTIQUES
Maria Peña i Xavier Moreiras



© 2009 Santiago Forné
Il·lustracions d'Antoni Laveda
130x190 mm., 96 pàgines
Enquadernació en rústica

© 2009 Edicions del Bullent, SL
De la Taronja, 16 - 46210 Picanya ☎ 961 590 883
info@bullent.net



A.- PER AL PROFESSORAT

EL TERRITORI

La història de *L'últim linx* ens presenta uns personatges molt arrelats a la natura i que van trobant, al llarg del seu recorregut, distints nivells de conservació d'aquesta natura en relació a la proximitat o llunyania de la presència humana. Aquesta circumstància es pot aprofitar per a obrir un debat sobre l'aglomeració humana en algunes zones i els efectes que açò provoca en el medi natural.

Així mateix podem fer un repàs pels distints tipus d'ecosistemes i d'explotació del medi natural, com ara urbana, agrícola, d'esplai, industrial, etc.

Pel que fa al territori on ocorren els fets ben bé podrien succeir en distints espais geogràfics donat que no hi ha cap referència expressa al text, tot queda suggerit. Malgrat això respecte a la ubicació geogràfica dels escenaris de la narració l'autor precisa:

1. *Els linxs naixen a Doñana (Huelva).*
2. *Quan se'n van del costat de la mare, arriben, en el seu viatge a Sierra Morena (on viu Albu)*
3. *El germà de Bola de Neu (Fros) se'n va cap a l'est, es a dir, cap al Mediterrani.*
4. *En el seu trajecte a la recerca del germà, Bola de Neu arriba a Requena (on hi ha els dos linxs boreals).*
5. *Deixa els linxs boreals i, camí cap a la costa, arriba a la serra Perenxissa, es a dir, es a dir a Torrent.*
6. *Finalment, arriba a l'Albufera.*
7. *Bola de Neu fa el camí de tornada fins a Doñana, on es quedarà a viure.*

I afegim: *Encara que pot considerar-se tot el territori del relat com un territori mític i per tant sense una relació estricta amb el territori real.* Per tant cada mestre o mestra decideix com treballa aquesta qüestió en funció de les necessitats de l'alumnat.

DE LA DEPENDÈNCIA A LA INDEPENDÈNCIA

Els personatges viuen distintes situacions de relació i, a través del procés de maduració de Bola de Neu i de Fros, es pot treballar els canvis en el procés de creixement que el propi alumnat va experimentant, tant en relació a ells mateixos com en relació amb els altres membres de la família amb els quals es relacionen.

És interessant destacar el pas de la dependència absoluta de la mare a la independència total dels germans provocada i estimulada per la pròpia mare i fer la comparació amb el procés dels humans en què la dependència és molt llarga i fins i tot en moltes ocasions no desitjada pels propis progenitors.

LA SOLITUD

Un altre tema d'entitat en el relat és la referència continua a la solitud en què els linxs consideren que han de viure per a dominar un territori on no els falte aliment. Tanmateix, Bola de Neu desitja i deixa molt palesa la seua intenció de viure en companyia, la qual cosa ens serveix per tractar a l'aula la diversitat de necessitats afectives que poden sentir les persones. Així mateix, es pot tractar el trencament d'estereotips socials entre les persones, de la mateixa manera que Bola de Neu intenta trencar l'estereotip "els linxs viuen sols".

ESPÈCIES EN EXTINCIÓ

En un altre ordre de coses, i partint del títol *L'últim linx*, es pot posar a debat la qüestió de l'extinció d'algunes espècies, entre les quals, justament, el linx és una de les que corre un perill imminent.



Seria una bona ocasió per a encetar dues línies d'investigació a la classe. Per un costat arribar a identificar les espècies en vies d'extinció que hi ha al nostre país, i per un altre conèixer els centres de recuperació d'animals que hi ha al País Valencià, la funció d'aquests centres i el procés que es realitza en ells fins la reintegració dels animals en el seu medi.

TÈCNICA NARRATIVA: LA PERSONALITZACIÓ

Des del punt de vista formal, fora interessant destacar la personalització que en aquest llibre és molt evident i de fàcil reconeixement per part de l'alumnat. No sols els personatges parlen i tenen moltes atribucions pròpies de les persones sinó que, a més a més, fins i tot el narrador és Bola de Neu qui narra en primera persona l'aventura viscuda pels personatges i ens expressa detalladament i en abundància el món sentimental que viuen.



B.- PER A L'ALUMNAT

1. Entre Bola de Neu i el seu germà Fros hi havia alguna diferència física i també de caràcter. Enllaça amb fletxes, les característiques que fan referència a cadascú:

* Li entusiasmava pujar als arbres i córrer entre els matolls i les carrasques.

BOLA DE NEU

* No li agradava gaire allunyar-se del forat que li servia de cau.

* No podia estar-se de conèixer espais nous.

* Volia fer el seu camí en solitari.

FROS

* Volia viure sempre acompanyat d'algú.

* Li costava molt obeir les ordres de la mare.

2. El linx és un animal carnívor, com has comprovat en la lectura del llibre. Troba els 7 animals que caçaven per a menjar.

L	L	A	G	O	S	T	A
L	W	R	D	U	E	J	N
I	C	A	T	A	R	L	I
N	A	F	E	B	P	N	L
O	P	A	R	D	A	L	L
C	D	A	C	U	N	J	A
C	E	R	V	A	T	O	G

3. Bola de Neu es quedava a soles a la vora de l'aiguamoll i no tenia por. Per què penses que sa mare li havia dit moltes vegades que només havia de témer els homes?

.....

.....

.....

.....

.....

4. Quan encara eren molt jovenets, la mare de Fros i Bola de Neu considerà que els havia arribat l'hora d'anar-se'n del seu costat. Els recordà tot allò que els havia ensenyat i els recomanà una bona zona per viure. Fou l'última ordre que els donà. Ells se n'anaren, obeint la mare.

• Tu creus que a la teua edat podries sobreviure a soles sense l'atenció dels majors? Per què?

.....

.....



• Els humans tarden molts anys en preparar als seus fills i filles per viure pel seu compte. Quines coses pots fer ara que no podies fer quan eres xicotet o xicoteta?

.....
.....
.....

• En els animals, en general, són el pare o la mare els qui prenen la iniciativa de donar la independència als cadells. Ocorre igual en les persones? Són els pares o mares qui diuen quan els fills han d'anar-se'n? Reflexiona sobre aquesta qüestió i parla-ho amb els teus companys a la classe.

5. A Bola de Neu i Fros quasi els atropella un cotxe. Què decideixen quan comproven la perillositat de les carreteres?

.....
.....
.....

6. Quan eixien de la granja de gallines entrava un home que portava una espècie de branca fosca a la mà. Què és el que realment portava l'home?

.....
.....
.....

Busca a la pàg. 23 i còpia l'onomatopeia del soroll que feia aquest objecte.

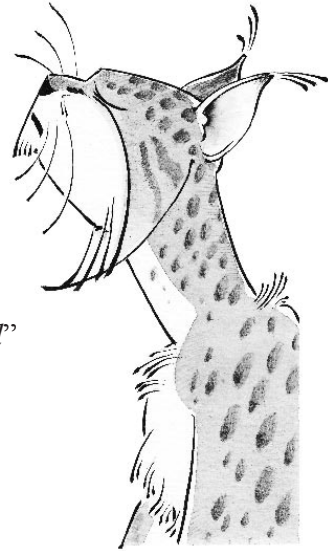
.....





7. Els linxs tenen els sentits molt aguditzats. Indica amb fletxes amb quin sentit poden percebre aquestes sensacions:

- * “*li vaig acariciar el muscle amb la pota*”
- * “*la remor de les aigües d’un riu*”
- VISTA * “*l’olor dels conills*”
- GUST * “*albirar els ànecs i les oques que anaven eixint de les mates de jonc*”
- OLFACTE * “*van gosar tastar l’aigua*”
- TACTE * “*contemplant les estrelles*”
- * “*escoltant els sorolls del bosc*”
- OÏDA * “*vam flairar les plantes i el sòl*”
- * “*ens arribà amb el vent l’olor de la merda d’algun ocell*”
- * “*li acariciava els pèls del pit*”
- * “*Em va despertar Fros llepant-me les orelles*”



8. Després de travessar el camp d’oliveres arribaren a les muntanyes. Trobaren una massa d’aigua encaixonada entre les muntanyes. Tenia un mur construït que mantenia les aigües quietes perquè no corregueren barranc avall. De què es tractava? Rodeja la resposta correcta:

- AIGUAMOLL LLAC PANTÀ BARRANC MAR

9. El cantant Raimon en una cançó diu:

*“Al meu país la pluja no sap ploure:
o plou poc o plou massa;
si plou poc és la sequera,
si plou massa és la catàstrofe”*

Bola de Neu i el seu germà van comprovar que açò era cert quan se n’anaven cap al nord. Què van haver de fer per salvar-se?

.....

.....

.....

.....

.....



10. Què vol dir la frase feta “*el riu se n’havia eixit de mare*”?

.....
.....
.....

11. Bola de Neu i Fros van seguir a Albu i se n’adonaren que no podia caçar, havia perdut agilitat per capturar els animals que necessitava per menjar. Albu “*va anar a jeure al tronc. Es va quedar en silenci mirant les mosques que li rondaven pels bigots. Albu estava trist. Molt trist*”.

Per què penses que Albu estava trist?

.....
.....

Què fan Bola de Neu i Fros per ajudar Albu?

.....
.....

Trobes que els humans fan alguna cosa pareguda amb la gent gran? Explica-ho.

.....
.....

12. Fros se’n va anar a buscar un territori per a ell, però a Bola de Neu li costava comprendre perquè l’havia deixat. Albu li explica que els linxs viuen sols, però ell insisteix en que li agradava viure acompanyat. És la segona vegada que se sent sol. Reflexiona sobre aquest sentiment de Bola de Neu i pensa en les persones. En quines situacions les persones es queden soles?

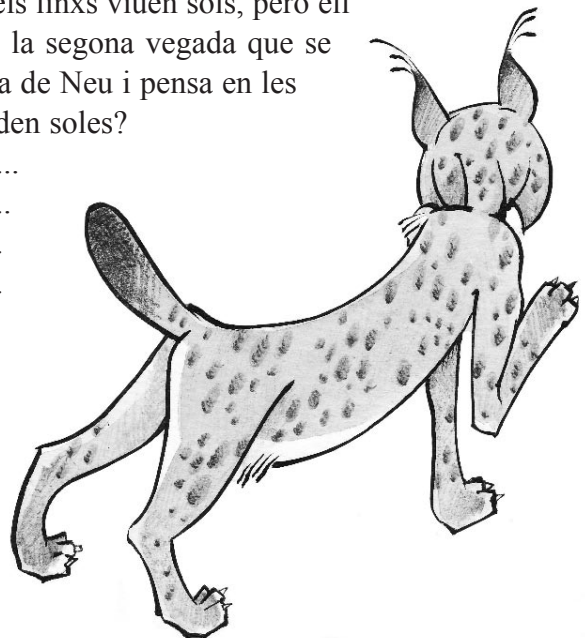
.....
.....
.....

És habitual la solitud en les persones?

.....
.....

Com et trobes tu quan et sents a soles?

.....
.....





13. En el trajecte que fa Bola de Neu buscant el seu germà, travessa una extensió enorme d'oliveres i un territori on els homes havien plantat vinya. Coneixes altres conreus de secà? Quins?

.....
.....
.....
.....
.....

14. Com creus que és la vida dels animals tancats?

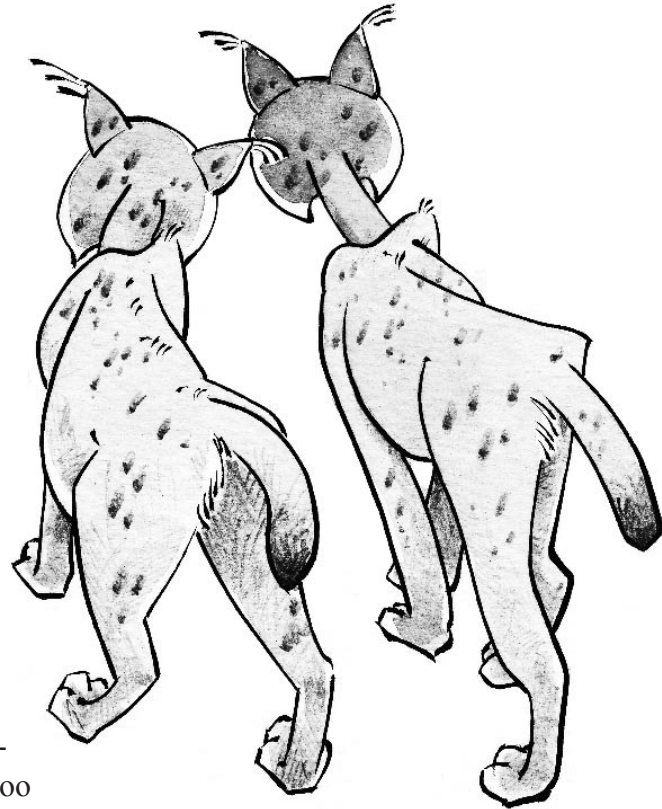
.....
.....
.....
.....
.....

Com creus que es sentien les linxs boreals en un país tan càlid com el nostre?

.....
.....
.....

Com creus que deuen sentir-se els elefants africans als zos de països freds?

.....
.....
.....



15. Bola de Neu trobà el seu germà en un centre de recuperació. Investiga què fan en aquests centres. Compara el zoo on havien vist els linxs boreals amb el centre de recuperació d'animals ferits on Bola de Neu va trobar Fros.

16. Feu un debat a la classe sobre el comportament de Bola de Neu en voler mantenir la relació estable amb el germà, la mare, Abu, etc. quan tots els altres linxs li insisteixen en que ells han de viure a soles perquè ells tenen el territori en solitari.

L'interès de Bola de Neu en conviure amb altres, és més aviat un comportament de linxs o de persona?



17. Seguint el moviment del cavall del joc dels escacs, comença per la síl·laba destacada en negreta i trobaràs una frase molt repetida en aquesta història.

SALT DE CAVALL

CAS	ELS	PER	SAL	LI	RO	TUR	CAR
COR	RI	JU	CON	MEL	TU	SER	FUM
DIS	CLAR	LINXS	SOL	PRI	FE	TI	MUN
BUS	PELL	FI	CAR	VI	FA	SEU	COL
SEN	BLE	NIN	NAS	DE	PI	VIM	FU
PRA	CON	PE	PAR	SOLS	LA	GAS	MA

